

ప్రభుత్వ పురుషుల డిగ్రీ కళాశాల

శ్రీకాకుళం, ఆంధ్రప్రదేశ్.

భాషావిజ్ఞ ప్రత్యేక సంచిక

Journal of Literary, Culture & Language Studies

Vol. 19 - Issue. 5 - Spl. Edition - May 2022 - ISSN No. : 2456-4702

కాళిపీఠం రామారావు సాహిత్యం - సమాలోచన

అంతర్జాతీయ
అంతర్జాల సదస్సు

13- 14 మే 2022

నిర్వహణ :

డా॥ పి. సురేఖ, ప్రధాన సంపాదకులు,
ప్రభుత్వ పురుషుల డిగ్రీ కళాశాల, శ్రీకాకుళం.

24. 'భయం' కథ ద్వారా రచయిత సమాజానికీచ్ఛిన సందేశం	- డా॥ ఓ. రామారావు	86
25. కా.రా. కథల్లో కుటుంబ విలువలు	- డా॥ బి. చక్రవర్తి	92
26. కాళీపట్నం రామారావు కథలు - సామాజిక దృష్టి	- డా॥ ఎల్. కస్తూరి	96
27. కాళీపట్నం రామారావు గారి కథల్లో సామాజిక సందేశం	- డా॥ పి. కమలసుధారాణి	99
28. కారా కథలు - చైతన్య చంద్రికలు	- డా॥ సూరపరాజు వసంత కుమారి	102
29. కారా వారి 'భయం' కథ - పరిశీలన	- డా॥ పి. వెంకటరమణ	106
30. కా.రా. శ్రామిక వర్గ జీవిత కథలు - పరిశీలన	- ఆర్.యన్. రవి కుమార్	109
31. యజ్ఞం కథ - సాత్రల పరిశీలన	- డా॥ ఎం.లక్ష్మయ్య	112
32. కారా కథలు-సామాజిక దృక్పథం	- డా॥ మల్లెపోగు మాదన్న	116
33. ఫలించని 'సంకల్పం'	- శ్రీ బండారి ప్రేమ్ కుమార్	120
34. అనురాగాల రాగమయి	- యం. ప్రదీప్	123
35. చావు కథ - సామాజిక పరిశీలన	- శ్రీమతి ఇ.కల్యాణి	126
36. కారా గారి కథలు - కుటుంబ విలువలు	- యస్. రజిత	130
37. కాళీపట్నం రామారావు కథలు - సాంఘికాంశాలు	- లలిత మేరి దాసరి	133
38. కా.రా. సాహిత్యంలో "యజ్ఞం" - పరిశీలన	- కె. రంగనాయకులు	136
39. కారా కథాసాహిత్యం - సమాలోచనం	- డా. పెద్దింటి ముకుందరావు	139
40. కారా సాహిత్యం - కథాంశం	- శ్రీమతి సుభాషిణి ప్రత్తిపాటి	143
42. కాళీపట్నం రామారావు కథలు - సామాజిక స్పృహ	- డా॥ కడియాల వెంకటరమణ	145
44. కాళీపట్నం రామారావు కథల్లో మానవ సంబంధాలు	- శ్రీ పి. నారాయణరావు	150

యజ్ఞం కథ - పాత్రల పరిశీలన

- డా॥ ఎం.లక్ష్మయ్య, సి.ఎస్.ఎస్.ఆర్ & ఎస్.ఆర్.ఆర్.ఎం. డిగ్రీ & పి.జి కళాశాల, కమలాపురం, కడప జిల్లా. ఫోన్:94925437

కాళీపట్నం రామారావు 1924 నవంబరు 9 న మురపాక గ్రామంలో జన్మించాడు. ఆ గ్రామం శ్రీకాకుళం జిల్లాలోనిది. కాబట్టి 'కారా' శ్రీకాకుళం జిల్లావాసి అని చెప్పవచ్చు. ఆయన శైలి సరళమైనదిగా, భావప్రధానం కలిగి ఉంటుందని ఈ కథ వల్ల తెలుస్తుంది. కారా వృత్తి రీత్యా ఉపాధ్యాయుడు, ప్రవృత్తి రచనలు చేయడం. అతడు కథకుడిగా, విమర్శకుడిగా ప్రసిద్ధి పొందారు. కాళీపట్నం రామారావు రాసిన కథలు, నవలలు తక్కువే. అతని రచనలు అన్ని కూడా ప్రసిద్ధమైనవిగానే చెప్పవచ్చు. ఆయన రచనలు సామాన్య జనులకు సహితం అర్థమయ్యేటట్లు సరలంగా ఉంటాయి. యండమూరి వీరేంద్రనాథ్, కాళీపట్నం రామారావు రచనల ద్వారా ప్రేరణ పొంది ఆయనను గురువుగా భావించేవారు.

కాళీపట్నం రామారావు 1966లో రాసిన 'యజ్ఞం కథ' బాగా జనాదరణ పొందింది. అందులో దోపిడి గురించి తెలియజేశాడు. ఆయనకు బొమ్మిడాల కృష్ణమూర్తి వారి స్ఫూర్తి పురస్కారం, ఎన్.టి.ఆర్. జాతీయ పురస్కారం, కొండేపూడి శ్రీనివాస రావు పురస్కారం, కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డులు పొందారు.

కాళీపట్నం రామారావుకు పురస్కారాల ద్వారా వచ్చిన డబ్బుతో శ్రీకాకుళంలో "కథానిలయం" అనే గ్రంథాలయాన్ని 1997 ఫిబ్రవరి 22 న ప్రారంభించాడు. ఆ గ్రంథాలయాన్ని కథల సేకరణ కోసమే ఏర్పాటు చేసినట్లు తెలుస్తుంది. తెలుగు కథకు అత్యుత్తమమైనటువంటి ఇలాంటి గ్రంథాలయం ఇంతకు ముందు ఎక్కడా లేదని ఫ్రోఫెసర్ గూటాల కృష్ణమూర్తి తెలిపారు. ఆనాటి నుండి కథానిలయంలో నేటికి దాదాపుగా 4500 వార్ పత్రికలు, మాస పత్రికలు, జ్యోతి, ఆంధ్ర పత్రిక, ఆంధ్రజ్యోతి, భారతి జాతీయ పత్రికలున్నాయి. 2 వేలకు పైగా కథల సంపుటాలు, కథా రచనలకు సంబంధించి మరో 40 వేల కథలు ఉన్నాయి.

కథానిలయం స్థాపించినప్పటినుండి 'కారా' కథారచనకు దూరంగా ఉండి, గ్రంథాలయం కోసమే ఎక్కువగా శ్రమించి దాని అభ్యున్నతి కోసం కృషిచేసినట్లు తెలుస్తుంది.

యజ్ఞం కథ సుందరపాలెం గ్రామంలో ప్రారంభ మవుతుంది. ఆ గ్రామంలో 400 ఇళ్లు ఉన్నాయి. అవి అక్కడి దేవాలయాన్ని చుట్టి ఉంటాయి. మిగిలినవి కొత్తగా ఏర్పాటు చేసిన హైస్కూలు చుట్టూ నిర్మించుకున్నారు. కొత్త ఇళ్ళలో ఒక భాగం షాపులు, హోటళ్ళు ఉన్నాయి. జనాభా పెరిగేకొద్దీ ఇళ్ళు కూడా పెరిగాయి. కోస్తాలో సుందరపాలెం పలువురు అనాదల మధ్య సనాధలా కనిపిస్తుంది. దాన్ని గ్రాండ్ ట్రంక్ రోడ్డుతో కలిపే ఆరు మైళ్ళ పక్కా రోడ్డు, దేశమంతటా చిక్కంలా పరుచుకుంటున్న విద్యుత్ కాంతులతో నిండిన విద్యుద్వాహకాలు ఆ ఊరి సౌభాగ్యాలని చెప్పవచ్చు. తెలకరి వీధిలో పంచాయితీ కార్యదర్శి ఆఫీసు, ఇల్లు ఉన్నాయి. హైస్కూలు వీధిలో ఆసుపత్రి, మెటర్నిటీ సెంటరును ఏర్పాటు చేశారు. మాల పేటకు, ఊరికి మధ్య కోపరేటివ్ వారి గోడౌన్లు ఉన్నాయి. మునసబు గారి వీధిలో గ్రంథాలయం. కరణం గారి వీధిలో విద్యుత్ శాఖ ఆఫీసు ఉన్నాయి.

అప్పలాముడు కుటుంబం , గోపన్న, శ్రీరాములు నాయుడు గురించి తెలియజేయడమే ఈ వ్యాసం యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యం.

అప్పలాముడు ఆ ఊరి పంచాయితీలో హరిజన మెంబరుగా ఉంటాడు. ఆ గ్రామంలో హరిజన కులంలో అప్పలాముడి కంటే పెద్దవారు ఎవరు లేరు. కాబట్టి ఆ కులానికి అతడు కులపెద్దగా కూడా వ్యవహరిస్తుంటాడు. అతడు మాటమీద నిలబడేవాడు. మర్యాదగా బతకాలనుకునే వాడు. మూడు సంవత్సరాల క్రితం అప్పలాముడు తన పొలం పనుల కోసం షాపుకారు గోపన్నతో రెండు వేల రూపాయలు అప్పుచేస్తాడు. ఇప్పుడు దాని కాలం

తీరిపోతుంది. వడ్డీతో సహా కలిపి రెండు వేల ఐదు వందల రూపాయలు అవుతుంది. అప్పు ఇచ్చిన షాపుకారి గోపన్న కాలంలో వచ్చిన మార్పుల వల్ల తాను కూడా చితికిపోయి అప్పులు చేయాల్సిన పరిస్థితి వస్తోంది. కాబట్టి అప్పలాముడికిచ్చిన అప్పును రాబట్టుకోవాలనుకుంటాడు. మూడు నెలల నుండి ఈరోజు, రేపు అంటు కాలం గడిపాడు. గోపన్న పంచాయితీ పెట్టాలనీ శ్రీరాములు నాయుడు ఇంటి దగ్గరకు వస్తాడు.

ఆ గ్రామానికి ప్రసిడెంటు శ్రీరాములు నాయుడు. అతడు చిన్నతనం నుండే గాంధీజీ భావాలను అలవరుచుకున్నాడు. హైస్కూల్లో చదివేటప్పుడు ఒక సారి “ఉన్న ఊరు కన్న తల్లి” అనే శీర్షికతో రాసిన వ్యాసానికి అతడు బంగారు పతకం పొందుతాడు. అదే అతని హృదయంలో మొదటి వెలుగు రేఖ అని చెప్పవచ్చు. కాలేజీలో చేరాక అది ఒక జ్యోతిగా వేలుగొందింది. ఆ తర్వాత అతడు ‘లా’ చదువుతాడు. 1947 లో శ్రీరాములు నాయుడు చదివే లా కాలేజీ పత్రికలో అతడు “భారతదేశం 1960” అనే శీర్షికతో రాసిన వ్యాసం వెలువడింది. చదివే వారిపైన దాని ప్రభావం రచయితను పొగడడంతో అంతమయినా క్రియాశీలమైన రచయితపై దాని ప్రభావం పడింది. అదే అతనిని స్వగ్రామానికి చేర్చిందని చెప్పవచ్చు. ఆ రోజుల్లో అతనిలాగానే దేశభక్తితో ఉర్రూతలూగుతున్న తన తోటి స్నేహితులు ‘లా’ పట్టాలు పొంది. నేడు శాసన సభలలో మంత్రులుగా కొలువుదీరారు. కాని శ్రీరాములు నాయుడు సొంత ఊరికే తన సేవలను చేయాలని వచ్చేస్తాడు. కాని శ్రీరాములు నాయుడి పెద్ద మామ అతన్ని ఎం.పి.గానో ఎమ్మెల్యే గానో చూడాలనుకుంటాడు. కాని శ్రీరాములునాయుడు రాజకీయాలకు దూరంగా ఉండేవాడు. అవి తనకు అవసరం లేదని తన ఊరికే సేవ చేస్తానని చెబుతాడు. శ్రీరాములు నాయుడుకు తన పెద్ద మామ కూతురినిచ్చి పెళ్లి చేస్తాడు. కూతురునిచ్చిన బాధ్యతతో అప్పుడప్పుడు శ్రీరాములు నాయుడుతో

వాదులాడుతుంటాడు.

శ్రీరాములు నాయుడు సుందరపాలెం గ్రామంలో ప్రసిడెంటు గ్రామ పెద్దగా ప్రజల సమస్యలను దేవాలయం దగ్గర ఉన్న మండపంపై కూర్చోని పరిష్కరిస్తుంటాడు. గ్రామంలో అతని చొరవతోనే స్కూల్ని కట్టిస్తాడు, రోడ్డు వేయిస్తాడు. ఇప్పుడు అప్పలాముడి అప్పు సమస్యను గోపన్న శ్రీరాములు నాయుడితో చెప్పి పంచాయితీ చేయమంటాడు. కానీ తన పెద్ద మామకు ఆరోగ్యం బాగాలేక శ్రీరాములు నాయుడు విశాఖపట్నంకు వెళ్ళాడు. దాదాపు 15 రోజులు గడిచిపోయాయి కాని నాయుడు గ్రామానికి రాలేదు. గోపన్న చివరకు లక్ష్యం నాయుడు మరో ఇద్దరు పెద్దలతో పంచాయితీ పెట్టిస్తాడు. లక్ష్యంనాయుడు అన్న లాగా ‘లా’ చదవలేదు. కానీ న్యాయం గురించి, ధర్మం గురించి అతనికి తెలుసు. ఆ రోజు సభ అర్ధంతరంగా మధ్యలోనే ముగుస్తుంది. రెండవరోజు కూడా అలాగే జరుగుతుంది. మూడవరోజు ఉదయం శ్రీరాములు నాయుడు గ్రామానికి చేరుకుంటాడు. ఉదయం 10 గంటలకు దేవాలయం దగ్గర ఉన్న మండపంపైకి వస్తాడు. అప్పటికే ప్రజలందరూ వచ్చింటారు.

రెండు రోజుల నుండి ఏమి తేలని పంచాయితీ ఈ రోజు శ్రీరాములు నాయుడు తీరు చెబుతాడని జనం తండోపతండాలుగా వస్తారు. శ్రీరాములు నాయుడు సభలో తనకు కేటాయించిన స్థలంలో కూర్చుంటాడు. తన తమ్ముడు లక్ష్యంనాయుడు కుడివైపున, సూర్యం ఎడమవైపున కూర్చున్నారు. అప్పలాముడికి న్యాయం జరగదనేది అతని మనస్సులో సందేహం కలుగుతుంది. ఎందుకంటే గోపన్న కూడా ఇంతకుముందు న్యాయ నిర్ణేతలలో ఒకడుగా ఉండేవాడు. గోపన్నకు, శ్రీరాములు నాయుడు మంచి స్నేహితుడు కూడా. పంచాయితీ సభ్యుల్లో కొందరటు, కొందరిటు కూర్చున్నారు. మునసబు, కరణం అక్కడే కూర్చున్నారు. నాయుడు అప్పలాముడి వైపు చూశాడు. అప్పలాముడు మండపం మెట్ల ముందు ఎప్పుడూ కూర్చునే

చోటుకు కొంచెం దూరంగా కూర్చున్నాడు. అతనికి డెబ్బై సంవత్సరాలు ఉంటాయి. అతన్ని ఉర్లోవారందరు ఒరేయ్ అని పిలుస్తారు. కాని నాయుడు ఏమయ్యా అని పిలుస్తుంటాడు.

అప్పలాముడికి దగ్గర్లోనే అతని కుమారులు నలుగురు, మనవళ్ళు మనవరాళ్ళు వారి బంధువులు గుంపుగా కూర్చున్నారు. వాళ్ళందరికీ రూరంగా నాల్గవకొడుకు సీతారాముడు కూర్చున్నాడు. మండపంలో మరొక పక్కన కూర్చున్న గోపన్నకు బంధువులు ఎవరూ రాలేదు. అతనికి కూడా నలుగురు కొడుకులున్నారు. కాని బతుకు తెరువు కోసం రెక్కలోచ్చిన పక్షుల్లాగా నలుగురు నాలుగు దిక్కులకు వెళ్ళారు. గోపన్న దగ్గర భర్తను పోగొట్టుకున్న కూతురు, ఆమె కొడుకులు ఐదుగురు ఉన్నారు. గోపన్న మొట్టమొదట వ్యాపారం ప్రారంభించినది అప్పలాముడి దగ్గరనే. అతని మొదటి రైతు చివరి రైతు కూడా అప్పలాముడే. మొదట్లో వ్యాపార లాభాదేవీలు బాగుండడం వల్ల గోపన్న షావుకారవు తాడు. కాని రోజు రోజుకు వ్యాపారం తగ్గిపోవడంతో ప్రస్తుతం అతని పరిస్థితి కూడా అగమ్య గోచరంగా ఉంది. నాయుడు అప్పలాముడిని అప్పు తీసుకున్నావా అంటే పలుకడు, ఉలుకడు. వారి కుమారులు కూడా ఎవ్వరూ మాట్లాడలేదు. చివరకు లక్షంనాయుడు బావమరిది అన్నమయ్య అప్పలాముడు కుటుంబాన్ని తిడుతాడు. మండపం దగ్గర ఉన్న వారు కొందరు అప్పులు తీసుకున్నవారు, ఇచ్చినవారు వాదులాడుకుంటారు. అప్పుడు శ్రీరాములు నాయుడు జోక్యం చేసుకుని అందరిని శాంతపరుస్తాడు.

అప్పలాముడు తండ్రికి 12 ఎకరాలు ఉండేది. అతనికి ఇద్దరు కొడుకులు. కావున అప్పలాముడు భాగానికి 6 ఎకరాలు వస్తుంది. దానిని తర్వాత అతడు 9 ఎకరాలకు చేరుస్తాడు. తర్వాత కాలంలో పంటలు పండకపోవడం వల్ల అప్పుడింత, అప్పుడింత అమ్ముకుంటాడు. అప్పలాముడు దగ్గర చివరకు 2 ఎకరాలు మాత్రమే మిగిలింది. రెండు

ఎకరాల భూమిని అమ్మినా అది అప్పుకు సరిపోదని ఇరుగుపొరుగు వారు మండపం దగ్గర అనుకుంటున్నారు. శ్రీరాములు నాయుడు కూడా భూమిని అమ్మి అప్పు తీర్చమంటాడు. కాని అప్పలాముడు భూమి అమ్మితే తన కుటుంబం రోడ్డున పడుతుందని చెబుతాడు. రైతుగా బతుకుతున్న తాను కూలీగా 365 రోజులు పని చేసుకుని బతకాల్సి వస్తుందని చెప్తాడు. తనకు ఇంకొక మూడేళ్ళు గడువు ఇస్తే తమ కుటుంబం మొత్తం కష్టంచేసి అప్పుతీరుస్తామంటాడు. తన మనవళ్ళు కూడా ఇప్పుడిప్పుడే ఎదుగుతున్నారు కాబట్టి ఒక్కొక్కరోక్క పని చేసి వడ్డీతో సహా తీరుస్తామంటాడు.

గ్రామ పెద్దలు అప్పలాముడితో పొలం పోయిన తర్వాత పని చేసుకోవడానికి ఊరికి దగ్గరలో 5 ఎకరాల పొరంబోగు పొలం ఉంది దాన్ని సాగుచేసుకోమని చెబుతారు. మీ ఇంట్లో అందరూ కష్టపడి పనిచేస్తారు కాబట్టి ఆ పొలాన్ని మీరైతేనే సాగుచేయగలరని చెప్తారు. పొరంబోగు పొలాన్ని సాగు చేయాలంటే సాగుభూమికంటే ఎక్కువ పెట్టుబడి పెట్టాల్సి వస్తుందని అప్పలాముడి కొడుకు సీతారాముడు గ్రామ పెద్దలతో చెబుతాడు.

ఆ భూమినే గోపన్నకు ఇవ్వమంటాడు. నాయుడు అప్పలాముడితో పొలాల్లో పనులకు మొదట మిమ్మల్నే పిలుస్తారు, మీ తర్వాతనే ఇతరులకు అవకాశం ఇస్తామని చెబుతాడు. కాని అప్పలాముడి కుటుంబం వారి మాటను వినరు. సీతారాముడు కోపంతో మండపం దగ్గర నుండి ఇంటికి పరుగెత్తుతూ వెళ్లి తన కొడుకుతో కూలీగా బతుకుతా లేక చస్తావా అంటాడు. అభం శుభం తేలియని వాడు. అమ్మను పోగొట్టుకున్న వాడు. వానికి కష్టం అంటే ఏమిటోకూడా తెలియదు. తండ్రితో చస్తానంటాడు. అప్పుడు సీతారాముడు ఇంట్లో ఒక మూలన ఉన్న కొడవలి తీసుకుని తన కొడుకు తలను నరికేస్తాడు. ఒక గోనె సంచి తీసుకొని దానిలో వేసుకొని మండపం దగ్గరకు వస్తాడు. అది చూసిన

జనం గోనె సంచిలో సీతారాముడు ఏదో తెస్తున్నాడని దూరం నుంచి ఎదురుచూస్తున్నారు. మండపం ముందు భాగంలో గోనె సంచిలో తెచ్చిన కొడుకు శవాన్ని కిందకు వేస్తాడు. అప్పుడు జనం భయభ్రాంతులకు గురవుతారు. అమాయకుడైన కొడుకును ఇలా చేశాడని, ఎంత క్రూరత్వంగా ప్రవర్తించాడని జనం సీతారామున్ని తిడతారు. అప్పుడు తండ్రితో సీతారాముడు గొంతులో ప్రాణం ఉన్నంత వరకు భూమిని అమ్మడానికి వీల్లేదంటాడు. అలా చేస్తే నీ ప్రాణం తీస్తానంటాడు.

అప్పుతీసుకున్న అప్పల్రాముడు ఎటూపోలేని పరిస్థితిలో ఉంటాడు. ఆవేషం అనర్థాలకు దారితీస్తుందని ఈ వ్యాసం

ద్వారా తెలుసుకోవచ్చు. కొడుకును తిరిగి తెచ్చుకోవాలంటే సీతారాముడికి సాధ్యంకాదు. తలకొరివి పెట్టడానికైన కొడుకుండా అంటారు పెద్దలు. “పున్నామనరకం నుండి రక్షించువాడు కొడుకు” అటువంటి కొడుకుని పోగొట్టు కుంటాడు సీతారాముడు. అప్పల్రాముడు చేసిన అప్పుకు మనవడు బలికావడం జరుగుతుంది. ఆ రోజు అలా జరగడం అప్పల్రాముడుకు కొంతవరకు అవమానం జరిగినట్లుగానే భావించవచ్చు.

ఆధార గ్రంథాలు:

1. కథాయజ్ఞం కాళీపట్నం రామారావు

